

**Millä tavoin ilmastovaikutukset  
ovat relevantteja hankkeiden ja  
suunnitelmien ja ohjelmien  
ympäristövaikutusten  
arvioinnissa?**

Mikael Hildén, Hanna Mela, Uula  
Saastamoinen, Stefan Fronzek, Tim  
Carter

13.5.2020



# Ilmastovaikutukset poikkeavat osittain "perinteisistä" YVAssa (ja SOVAssa) tarkastelluista vaikutuksista

- Yksittäisen hankkeen tai suunnitelman vaikutus ilmastoon on yleensä vähäinen.
  - Vaikutuksen merkittävyys ei voi perustua vain mitattaviin muuttujiin, vaan arviointiin suhteessa tavoiteltuihin kehityssuuntiin.
- Hanke tai suunnitelma voi vaikuttaa mitattavasti
  - edellytyksiin vapautua fossiilisista polttoaineista
  - kykyyn sopeutua ilmastonmuutokseen (altistukseen, haavoittuvuuteen, riskien suuruuteen)
- Hanke tai suunnitelma voi itsessään joutua merkittävien ilmastovaikutusten kohteeksi

# **Yleisellä tasolla arvioinnin tulee kyetä vastaamaan siihen miten hanke/suunnitelma sijoittuu laajempaan ilmastopoliittiseen asiayhteyteen**

Avainkysymys: Onko hanke/suunnitelma merkityksellinen ilmastonmuutoksen hillinnän tai ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta?

- Onko hanke/suunnitelma sopusoinnussa vai ristiriidassa hyväksytyjen ja voimassa olevien strategioiden tai linjausten kanssa?
- Poliitiikan koherenssi keskiössä

# Ilmastovaikutusten yksityiskohtainen tarkastelu on mielekäs, jos se erottelee vaihtoehtoja toisistaan

**Avainkysymys 1:** Mitkä tekijät tekevät vaihtoehtoista ilmastomuutoksen hillinnän kannalta aidosti erilaisia?

- Ovatko vaihtoehtojen kasvihuonekaasupäästöt merkittävästi erilaisia?
- Luovatko vaihtoehdot erilaisia edellytyksiä vähentää kasvihuonekaasuja tulevaisuudessa?

# Ilmastovaikutusten yksityiskohtainen tarkastelu saattaa nostaa esiin hyvin konkreettisia kysymyksiä sopeutumisesta

**Avainkysymys 2:** Miten vaihtoehdot poikkeavat toisistaan edellytyksissä sopeutua ilmastonmuutokseen?

- Miten vaihtoehdot vaikuttavat edellytyksiin rajoittaa (lähialueen) altistusta ilmastonmuutoksen vaikutuksille (esim. sään ääri-ilmiöt, tulvat)?
- Miten vaihtoehdot vaikuttavat edellytyksiin vähentää (lähialueen) haavoittuvuutta?
- Miten vaihtoehtojen 'oma' altistus ja haavoittuvuus poikkeavat toisistaan?



# Vuorovaikutukset ilmastovaikutusten ja muiden vaikutusten välillä voivat erottaa vaihtoehtoja toisistaan

- Poikkeavatko vaihtoehtojen hillintä- ja monimuotoisuusvaikutukset toisistaan: esimerkiksi vaihtoehto A kattaa energiatarpeensa raaka-aineilta, joilla on suurempi vaikutus monimuotoisuuteen kuin vaihtoehdon B ratkaisu?
- Poikkeavatko sopeutumisratkaisut toisistaan laajempien hyvinvointivaikutusten osalta: esimerkiksi edellyttääkö vaihtoehto A 'kovaa' tulvasuojelua kun vaihtoehto B mahdollistaa myös virkistyskäyttöä mahdollistavan luontopohjaisia ratkaisuja



**Tavoitteena on tunnistaa kokemusperäisesti ja kirjallisuuteen nojautuen keinoja kehittää ilmastovaikutusten arviointia.**

**Kiitos jo nyt ajastanne!**

[Mikael.hilden@ymparisto.fi](mailto:Mikael.hilden@ymparisto.fi)

[Hanna.mela@ymparisto.fi](mailto:Hanna.mela@ymparisto.fi)

[Uula.saastamoinen@ymparisto.fi](mailto:Uula.saastamoinen@ymparisto.fi)

